РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисия за енергийно
и водно регулиране

Вх. №……/…….2025 г.

ДО
Г-Н ПЛАМЕН МЛАДЕНОВСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ЗА
ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

Д О К Л А Д

от

дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и дирекция „Правна“

Относно: *проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Във връзка със законово вменените й правомощия, регламентирани в чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е приела Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, Наредбата), която е обнародвана в ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. в ДВ, бр. 44 от 2025 г. (ЗИД на ЗЕ), са извършени съществени промени в Закона за енергетиката (ЗЕ), които налагат НРЦЕЕ до 30 юни 2025 г. да се приведе в съответствие със закона съгласно § 25, ал. 2 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗИД на ЗЕ.

Предвид гореизложеното са изготвени доклад и проект на Наредба за изменение и допълнение на НРЦЕЕ (проект на НИД на НРЦЕЕ).

След обсъждане и анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 4.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от ПЗР към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконови

нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното е изготвен проект на НИД на НРЦЕЕ и мотиви за неговото приемане, които са изложени по-долу в настоящия доклад.

1. Причини, които налагат приемането на НИД на НРЦЕЕ:

С измененията и допълненията на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 44 от 2025 г.) се пристъпва към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, който предвижда от 01.07.2025 г. пълна либерализация на пазара на едро на електрическа енергия и механизъм, осигуряващ плавен преход към пазарно обусловени цени за битови крайни клиенти. Премахва се фигурата „обществен доставчик на електрическа енергия“, определянето на прогнозна месечна разполагаемост за производство на електрическа енергия на производителите, от които общественият доставчик да изкупува електрическа енергия, както и количеството електрическа енергия, в съответствие с което общественият доставчик да сключва сделки с крайните снабдители. В тази връзка отпада задължението на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) да утвърждава цени, по които: производителите в рамките на определената им разполагаемост продават електрическа енергия на обществения доставчик; общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената електрическа енергия за нуждите на регулирания пазар и крайните снабдители продават електрическа енергия на битови крайни клиенти за обекти. Въведени са правомощия на Комисията да определя базова стойност на електрическа енергия за 1 MWh, която битовият краен клиент следва да заплаща за съответния регулаторен период, както и да определя компонента от цената на крайния снабдител във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови крайни клиенти. Предвидено е също КЕВР да определя ежемесечно компенсация за покриване на част от разходите на битови крайни клиенти за закупена електрическа енергия от краен снабдител, като е регламентирано как се формира тази компенсация. По време на преходния период към пълна либерализация на пазара на дребно крайните снабдители са задължени да снабдяват крайни битови клиенти по цена, представляваща сумата от определените от КЕВР базова стойност на електрическата енергия и компонента от цената на крайния снабдител.

Гореописаните причини налагат изменение на НРЦЕЕ, с оглед привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с посочените изменения и допълнения на ЗЕ.

В допълнение, се прецизират разпоредби в съществуващата редакция на акта, с цел правилното, точното и безпротиворечивото им прилагане.

2. Целите, които се поставят:

С проекта на НИД на НРЦЕЕ се цели привеждането на акта в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ, свързани с новите правомощия на КЕВР да определя базова стойност на електрическата енергия по чл. 30б от ЗЕ, компонента от цената на крайния снабдител по чл. 30а, ал. 1 от ЗЕ, компенсации по чл. 30в от ЗЕ и на и ясното и безпротиворечиво прилагане на НРЦЕЕ. В тази връзка се изменят, допълват, отменят и създават следните норми на Наредбата – чл. 1, чл. 2, ал. 2, чл. 18а, чл. 37г, чл. 37д, чл. 37е, чл. 37и, чл. 38, ал. 8, чл. 40а, чл. 40б, чл. 54, ал. 2, чл. 57, ал. 1, чл. 57а, чл. 58 и чл. 59. Изменени са наименованията на глави втора „а“, трета и четвърта. Чрез описаните промени се постига практическо реализиране на целите на законодателя, съдържащи се в ЗИД на ЗЕ, а именно:

пълна либерализацията на пазара на едро на електрическа енергия, както и механизъм, осигуряващ плавен преход към пазарно обусловени цени за битови крайни клиенти.

Създадени са преходни и заключителни разпоредби, с които се урежда влизането в сила на НИД на НРЦЕЕ, както и правила, свързани с определянето и изменението на компонентата по чл. 37д, ал. 1 от Проекта на НИД на НРЦЕЕ за регулаторния период, който започва от 1 юли 2025 г.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на проекта на НИД на НРЦЕЕ не е обвързано с разходи за държавния бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

В резултат от приемането на проекта на НИД на НРЦЕЕ Наредбата ще бъде приведена в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ. С отпадането на задължението за ценово регулиране на цените на обществения доставчик и крайните снабдители и въвеждането на нови условия и ред за определяне на базова стойност на електрическата енергия и на компонентата от цената на крайния снабдител във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови крайни клиенти, както и определянето на компенсации в тази връзка ще се осигури постепенно възможност за пълна либерализация на пазара на дребно.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният проект на НИД на НРЦЕЕ е в съответствие и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз. Проектът е съобразен с нормите на ЗЕ, които въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС

При приемане на предложения проект следва да бъде проведена процедура в съответствие с разпоредбите на ЗНА, на Административнопроцесуалния кодекс и на ЗЕ. Проектът на НИД на НРЦЕЕ следва да бъде публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. Следва да бъде проведено обществено обсъждане на проекта, като на заинтересованите лица бъде предоставен подходящ срок за изразяване на становища и предложения по проектите.

В § 25, ал. 2 от преходните и заключителни разпоредби към ЗИД на ЗЕ е предвидено, че подзаконовите нормативни актове по прилагането му се привеждат в съответствие с този закон в срок до 30 юни 2025 г. В тази връзка е необходимо да се приложи предвидената в чл. 26, ал. 4, изр. второ от ЗНА възможност Комисията да определи друг срок, но не по-кратък от 14 дни за предложения и становища по проекта на НИД на НРЦЕЕ от публикуването му за обществени консултации.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 14 и чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове, чл. 43, ал. 1, чл. 49, ал. 1, т. 1 и чл. 51 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, предлагаме на Комисията да вземе следните

Р Е Ш Е Н И Я:

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Комисия за енергийно
и водно регулиране

1. Да приеме настоящия доклад;

2. Да приеме проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия;

3. Да насрочи обществено обсъждане на проекта по т. 2, като на участниците в него да се осигури възможност и за дистанционно участие;

4. Да определи дата, час и място за провеждане на обществено обсъждане на проекта по т. 2, които да бъдат публикувани на интернет страницата на Комисията;

5. Да публикува проекта по т. 2, ведно с доклада, на интернет страницата на Комисията за енергийно и водно регулиране и на Портала за обществени консултации;

6. Да определи 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект по т. 2 на Портала за обществени консултации;

7. Да определи 14-дневен срок за предложения и становища във връзка с публикувания проект по т. 2 след провеждане на общественото обсъждане.

Приложение: Проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия.